

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 2

DOM
2017-01-31
Meddelad i Göteborg

Sida 1 (8)

Mål nr
11454-16, 11496-16,
11498-16--11503-16,
11505-16--11508-16,
11511-16

SÖKANDE

Willis AB, 556426-5295
Drakegatan 5
412 50 Göteborg

MOTPARTER

1. Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg
2. Falkenbergs Stadshus AB, 556536-8197
c/o Falkenbergs kommun
311 80 Falkenberg
3. Falkenbergs Bostads AB, 556095-1245
311 80 Falkenberg
4. Falkenberg Energi AB, 556461-4831
311 80 Falkenberg
5. Falkenberg Energihandel AB, 556526-9627
311 80 Falkenberg
6. Falkenbergs Näringsliv AB, 556121-0278
311 80 Falkenberg
7. Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB, 556560-8121
Box 110
311 22 Falkenberg
8. Vatten & Miljö i Väst AB, 556764-7606
Box 110
311 22 Falkenberg
9. Destination Falkenberg AB, 556862-9454
Holgersgatan 11
311 34 Falkenberg
10. Varbergs kommun
432 80 Varberg
11. Varbergs Fastighets AB, 556082-0705
432 80 Varberg

KONKURRENSVERKET	
2017-02-01	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 448848

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag-fredag 08:00-16:00
---	---	---	-----------------------------------	---

12. Varberg Vatten AB, 556768-1977
Box 110
311 12 Falkenberg

13. Räddningstjänsten Väst, 222000-2964
Stormhallsvägen 1
432 32 Varberg

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Falkenbergs kommun, Falkenbergs Stadshus AB, Falkenbergs Bostads AB, Falkenberg Energi AB, Falkenberg Energihandel AB, Falkenberg Näringsliv AB, Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB, Vatten & Miljö i Väst AB, Destination Falkenberg AB, Varbergs Kommun, Varbergs Fastighets AB, Varberg Vatten AB och Räddningstjänsten Väst (nedan Upphandlande myndigheter) genomför en upphandling av försäkringsmäklartjänster, KS2016-181.

Av tilldelningsbeslut från respektive upphandlande myndighet framgår att Söderberg & Partners Insurance Consulting AB vunnit upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

Willis AB (*Willis*) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska ingripa mot upphandlingen. Bolaget, som anser att rättelse av upphandlingen ska ske, anför bl.a. följande. *Willis* anbud har inte kvalificerats för utvärdering eftersom de upphandlande myndigheterna ansett att bolaget inte uppfyller ska-kravet om att ansvarig jurist i kundteamet ska inneha jur.kand-examen. Huvudsyftet med upphandlingen var att upphandla försäkringsförmedlare för Falkenbergs och Varbergs kommuner med ingående bolag. Anbudsunderlaget avsnitt 3.2 "Krav på tjänsten" beskriver tydligt tjänstens omfattning. Den av *Willis* utsedda personen med juridisk utbildning har mångårig juridisk erfarenhet såväl hos försäkringsförmedlare som försäkringsbolag. Personen har genomfört juristutbildningen men färdigställde inte examensarbetet. Ska-kravet gällande jur.kand. är inte proportionerligt. Den formella titeln är inte väsentlig för upphandlingen och inte heller direkt kopplad till förmedling av försäkring. Upphandlande myndigheter borde ha godtagit *Willis* förfrågan

om att få komplettera sitt anbud med ytterligare en jurist med titeln jur.kand. Willis har lidit skada eftersom anbudet inte utvärderats.

Upphandlande myndigheter anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Av punkten 4.1.8 "Kundteam" i förfrågningsunderlaget framgår att leverantören ska tillhandahålla ett kundteam bestående av bl.a. en försäkringsjurist. För denne ställs kravet på jur.kand. eller affärsjuridisk magisterexamen, dokumenterad kunskap och erfarenhet av att genomföra uppdrag inom det försäkringsrättsliga området samt minst fem års erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete varav minst tre inom det försäkringsrättsliga området. De ställda kraven är relevanta och kopplade till föremålet för upphandlingen. Kraven på försäkringsjuristen bygger på utbildning och relevant erfarenhet, båda en förutsättning för att klara uppdraget. Att försäkringsjuristen ska ha slutfört sin utbildning, och därmed ha en jur.kand. eller affärsjuridisk magisterexamen, har ett naturligt samband med och står i klart rimlig proportion till det som upphandlas. Kravet är tydligt och transparent och ger inget utrymme för godtycklighet. Willis offererade i sitt anbud en jurist som enligt sin CV har 170 poäng från juristlinjen. Eftersom det inte framgick av anbudet att ska-kravet på examen uppfyllts kontaktade kommunen Willis under kvalificeringsfasen. Willis gav då beskedet att juristen inte uppfyller ska-kravet. Ett ska-krav måste uppfyllas för att ett anbud ska kunna gå vidare till utvärdering och därefter eventuellt komma ifråga för kontrakt. Eftersom Willis anbud inte uppfyller samtliga ska-krav kan bolaget inte komma ifråga. Willis bad därefter att få komplettera sitt anbud med en ny försäkringsjurist. Eftersom en komplettering inte kunde ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning nekades Willis att komplettera sitt anbud. Det är inte fråga om ett förtydligande av lämnade uppgifter utan tillförande av en helt ny uppgift.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap. LOU (9 kap. 8 § LOU).

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka

omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

För att grund för ingripande mot upphandlingen ska finnas är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada, utan sökanden ska visa att denne har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Under punkten 4.1.8 Kundteam i förfrågningsunderlaget framgår följande krav på offererad försäkringsjurist: "Jur.kand. eller affärsjuridisk magisterexamen. Dokumenterad kunskap och erfarenhet av att genomföra uppdrag inom det försäkringsrättsliga området. Minst fem års erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete varav minst tre inom det försäkringsrättsliga området."

Frågan i målet är om kravet i förfrågningsunderlaget har varit proportionerligt i förhållande till den aktuella upphandlingen och om det, eftersom den av Willis offererade juristen saknade examen, varit rätt att förkasta bolagets anbud.

Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande myndigheten i en upphandling inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas (prop. 2006/07:128 s. 132).

Det är den upphandlande myndigheten som ska identifiera sina behov och det står den upphandlande myndigheten fritt att utforma förfrågningsunderlaget därefter. En förutsättning är dock att det står i överensstämmelse

med LOU och de gemenskapsrättsliga principer som ligger till grund för lagstiftningen.

Föremålet för upphandlingen har varit försäkringsmäklartjänster. De upphandlande myndigheterna har ställt krav på att juristen i kundteamet ska ha *dels* examen, antingen jur.kand. eller affärsjuridisk magisterexamen, *dels* viss erfarenhet. Att en jurist ingår i kundteamet får anses ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. Att uppställa ett krav på att juristen har en examen är enligt förvaltningsrättens mening ett relevant och transparent urvalskriterium. Det kan inte heller anses vara ett större krav än vad som är ändamålsenligt för upphandlingen.

Det är inte tvistigt i målet att den av Willis offererade juristen saknar angivna examina. Det har mot bakgrund av det ovan anförda därför varit rätt av de upphandlande myndigheterna att förkasta Willis anbud.

Willis har vidare gjort gällande att det var fel av de upphandlande myndigheterna att inte tillåta bolaget att komplettera sitt anbud. Det kan inledningsvis anmärkas att bestämmelsen i 9 kap 8 § LOU inte är tvingande – det vill säga att den upphandlande myndigheten kan välja om den vill tillåta ett förtydligande eller komplettering. En sådan justering kan dessutom endast tillåtas om den kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Att tillåta en komplettering med innebörden att en annan försäkringsjurist offererades hade inte kunnat ske utan sådan risk.

Sammanfattningsvis finns det inte på grund av vad som anförts skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot upphandlingen. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Karin Johansson

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Anna Carlson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.